

ОГЛЯД СУБ'ЄКТІВ НАСІННИЦТВА І РОЗСАДНИЦТВА ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

І. В. Поручинська, кандидат географічних наук, доцент

В. І. Поручинський кандидат географічних наук, доцент

Волинський національний університет імені лесі Українки, м. Луцьк

Ключові слова: насінництво, садивний матеріал, дослідна станція, сільське господарство.

Висвітлено значення та завдання галузі насінництва зернових як чинника впливу на інтенсифікацію сільського господарства держави на ринково-інноваційній основі розвитку. Охарактеризовано господарства Волинської області, які є суб'єктами насінництва.

Насінництво має важливе господарське значення і є стратегічною галуззю будь-якої держави. Важливим завданням агропромислової сфери в сучасних умовах є прискорення інтенсифікації виробництва, що можна досягти використанням високоякісного посівного матеріалу та високопродуктивних сортових ресурсів. Система насінництва повинна бути узгоджена з внутрішніми потребами ринку посівного матеріалу, враховувати ринкові тренди, зміни і тенденції, а також сучасні технології виробництва насіння.

Згідно зі статтями 15 та 17 Закону України «Про насіння і садивний матеріал», насіння й садивний матеріал вводять в обіг лише після їх сертифікації. Система насінництва в Україні складається з ланок оригінального, елітного й репродукційного насінництва. Внутрішньогосподарський контроль в насінництві, основним завданням якого є дотримання правил насінництва на всіх його етапах, здійснюється безпосередньо суб'єктами насінництва [2].

У Волинській області до Державного реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва внесено 12 господарюючих суб'єктів області, з них сім сертифіковано на виробництво та реалізацію насіння польових культур (Волинська ДСДГ НААН, ТзОВ «П'ятидні», ТзОВ «Волинь Нова», ПП «Еліт-Стар», ДП ДГ «Перемога», «Перше травня», ФГ «Міжгір'я») та п'ять – на вирощування та реалізацію плодово-ягідних культур (ТзОВ «Володимирські сади», ТзОВ «Кліома сервіс», ТзОВ «Волинь сад», ТзОВ «Патріот-Агро», ФГ «Розсадник Новосад») [5].

Товариство з обмеженою відповідальністю «Волинь Нова» – агровиробниче підприємство групи компаній торгової марки «Вілія», одного з найбільших у Західному регіоні виробничих комплексів, що виробляє борошно, макарони, крупи, різні види комбікорму. Господарство знаходиться на півдні області у зоні достатнього зволоження та на родючих ґрунтах, що дозволяє вирощувати якісний посівний матеріал. Культури, занесені до Державного реєстру – це горох посівний сортів «Астронавт», «Кенцо», «Саламанка», озма пшениця («Колонія, «Мулан») та соя культурна сорту «ЕС Ментор».

Товариство з обмеженою відповідальністю «П'ятидні» – займається вирощуванням зернових та технічних культур, кормів для тварин, а також

виробництвом продукції борошномельно-круп'яної промисловості. Господарство обробляє 17 тис. га землі, з яких 12,8 тис. га відведено під культури, внесені до Державного реєстру, а саме горох посівний сортів «Гамбіт» і «Готівський» та озима пшениця сортів «Богемія», «Скаген», «Тюбальд». Товариство «П'ятидні» побудувало і ввело в експлуатацію насінневий завод, який входить до десятки найбільших насінневих заводів України і має потужність 50 тис. т насіння за сезон [7].

Волинська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту с/г Західного Полісся НААН України вирощує такі культури: озиме жито (сорт «Ірина»), картоплю («Арія», «Кімерія»), люпин жовтий («Прип'ятський», «Світязь»), озиму пшеницю («Москаль»), третикале озиме («Ратне», «Шаланда»), ячмінь звичайний («Карат»).

Державне підприємство «Дослідне господарство «Перемога» Волинського інституту АПВ НААН України займається вирощуванням зернових та технічних культур. Серед них овес посівний сорту «Парламентський», озима пшениця сортів «Дарунок Поділля», «Краєвид», «Поліська 90», яра пшениця сорту «Рання 93» та ярий ячмінь сорту «Карат».

Державне підприємство «Дослідне господарство «Перше травня» Волинського інституту АПВ НААН України спеціалізується на виробництві оригіна льного і елітного насіння. Серед культур, занесених до Державного реєстру озиме третикале сортів «Шаланда» і «Ратне», а також ярий ячмінь сорту «Карат».

Приватне підприємство «Еліт-Стар» Волинського інституту АПВ НААН України займається вирощуванням зернових, бобових культур і насіння олійних культур. До державного реєстру внесено озиме третикале сорту «Ратне».

Фермерське господарство «Міжгір'я» займається вирощуванням зернових культур, серед яких основна частка посівів – це гречка сорту «Антарія» [4].

Крім того, у Волинській області є і сертифіковані господарства, в свадівництві та ягідництві, внесені до Державного реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва [3].

Серед них товариство з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Володимирські сади», яке займається вирощуванням зерняткових та кісточкових культур, виробництвом соків та відтворенням рослин. В господарстві є плантації малини, ожини та полуниці, плодорозсадник, яблуневий сад. Культурами, внесеними до Державного реєстру є суниця садова (сорт «Атлантида», «Ольвія») та яблуна домашня («Гала», «Голден Делішес»). Вдале розташування підприємства та використання відновлювальних джерел для поливу дозволяє отримувати екологічно-чистий продукт, що підтверджується сертифікатом на систему управління безпекою харчових продуктів [1].

Товариство з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Волинь сад» займається вирощуванням зерняткових та кісточкових культур, серед яких

сертифікованою культурою є ліщина велика (фундук) сортів «Барселонський», «Галле», «Косфорд».

Товариство з обмеженою відповідальністю «Кліома Сервіс» займається вирощуванням плодових, та ягідних культур, саджанців. Насьогоднішній день підприємство реалізовує саджанці полуниці, малини, лохини, ожини, смородини, жимолості, винограду, брусниці, журавлини, агрусу, кизилу, годжі, ірги, обліпихи, горобини, горіхів, плодових та декоративних дерев, троянд. У користуванні ТОВ «Кліома Сервіс» - 100 га землі, на яких, окрім розсади, вирощують ягідники полуниці, малини. Культуррами, занесеними до Державного реєстру є малина сорту «Джоан Джейн», суниця сорту «Флоренс» та чорниця сорту «ВВ001» [6].

ТОВ «Патріот Агро» займається вирощуванням ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників. Базовою культурою є жимолость голуба сортів «Алісія» та «Спокуса».

ФГ «Розсадник Новосад» займається вирощуванням ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників, реалізує саджанці плодово-ягідних та декоративних культур, що привозять з польських, нідерландських, німецьких, італійських розсадників. Сертифікованою культурою є обліпиха крушиновидна сорту «Солодка жінка».

Увага до якості насіння зростає з кожним роком, оскільки це одна із заповук хорошого врожаю. Якість насінневого матеріалу волинських виробників постійно зростає. На сьогодні агровиробники мають змогу вибрати оптимальний сорт насіння вітчизняної чи іноземної селекції.

Література:

1. Відомості про виробника Агрофірма «Володимирські сади» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://thelavka.com/ua/manufacturers/agrofirma-volodymyrski-sady/>.
2. Закон України «Про насіння і садивний матеріал» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-15#Text>.
3. Каталог сертифікованих господарств Волинської області в садівництві та ягідництві [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agrovoly.gov.ua/article/katalog-sertyfikovanyh-gospodarstv-oblasti-v-sadivnytvi-ta-yagidnytvi>.
4. Каталог сертифікованих господарств Волинської області, внесених до Державного реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agrovoly.gov.ua/article/katalog-sertyfikovanyh-gospodarstv-oblasti-vnesenyh-do-derzhavnogo-reyestru-subyektiv>.
5. Сайт Управління агропромислового розвитку Волинської обласної облдержадміністрації [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agrovoly.gov.ua/galuzi-ark/sadivnytvo-ta-yagidnytvo>.
6. ТОВ «Кліома Сервіс» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://kurkul.com/karta-kurkuliv/7044-tov-klioma-servis>.
7. Топ-10 найбільших насінневих заводів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://a7d.com.ua/novini/41040-top-10-nayblshih-nasnnyevih-zavodv-ukrayini.html>.